

SLOVENSKI

UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi pol in velja za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr.

|| Za oznanila se plačuje od navadne verstice, če se natisne enkrat 10 kr., dvakrat 14 kr., trikrat 18 kr.

Dopise sprejema odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ v Ljubotomu.

Štev. 10.

V Mariboru 20. maja 1875.

Letnik III.

Novejše šolske naredbe z ozirom na šolski napredek.

Vsi napredni učitelji in pedagogi so bili nove šolske postave z veseljem pozdravili. Tudi napredni slovenski učitelj je bil v tej versti. Vendar pa to veselje ni bilo čisto veselje brez vseh skerbi, kajti kalilo ga je bojazen, da se nove šolske postave v tem naprednem pedagogičnem duhu morebiti ne bodo izpeljevale. A če tudi te bojazni čuti ni bilo, vendar se je pa izrekala tako goreča želja o natančnem izpeljevanju novih postav, kakor bi se bilo dvomilo nad tem. Pri zagovarjanju novih šolskih postav je bilo čuti zlasti od slovenskih učiteljev, da so vsikdar željo po natančnem izpeljevanju izrekli. Ta zadeva se je posebno v našem organu poudarjala. Da pa ta želja in ob enem mala bojazen ni bila popolnem neopravičena, v tem so nas osvedočile novejše naredbe na šolskem polju, ki se vsaj po našem mnenju ne ujemajo prav z duhom svobodne nove šolske postave, a še manj z napredno pedagogiko. Da dokažemo svojo terditve, hočemo torej novejših naredb omenjati.

Po učnem redu od 20. avgusta 1870 je namen vseh ljudskih ali narodnih šol eni in isti, smoter podučevanja v posameznih predmetih je za vse verste ljudskih šol isti, to je enorazredna, dvorazredna, trirazredna i. t. d. šola, imajo enaki namen in isti smoter. To se opravičuje s tem, da je šolska doba na vseh šolah osemletna. Na vseh šolah je torej učiti materinščino, (tudi drugi deželni jezik), računstvo, realije, risanje, telovadba, petje i. t. d. Eden sam učitelj naj torej na enorazredni šoli mladino toliko izuri, kolikor 4, 5, 6 in več učiteljev na 4-, 5-, 6- in večrazrednih šolah.

Tej naredbi bi ne bilo ugovarjati, ako bi enorazredne šole samo $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ ali $\frac{1}{6}$ od onih otrok imele, kolikor jih je

na dotičnih večrazrednih šolah. Da pa tega pravega razmerja nikjer ne nahajamo, to je znano slehernemu. Če pa mora enorazredna šola toliko doseči, kolikor 4- in večrazredne šole, imeti bi morala tudi ista sredstva na razpolaganje. Toda v tem so eno-, dvo- in trirazredne šole dosta prikrajšane od večrazrednih šol, namreč po ministerstvenih izgleduih učnih načertih od 18. maja 1874, kateri dovoljujejo samo 4- in večrazrednim šolam rabo posebnih knjig za realije in še le tim počenši s 4. razredom.

Je-li se ta naredba ujema z novimi postavami in z novimi načerti? Menda ne. Učitelj naj uči veliko in na tanko iz vseh predmetov, zlasti iz realij, in učenec naj vse to dobro zna. Toda kako, ko ne sme rabiti knjig, iz katerih bi se sam kaj učil, iz katerih bi to doma pnavljal in si bolj prisvojil tega, kar mu je učitelj v šoli razlagal?!

Ta določba, ki se je menda radi tega vpeljala, da ne bi učenci preveč knjig si kupovati morali, zadela je vse učitelje prav neprijetno. Nemški učitelji se vendar še lahko tolažijo,* ko morejo mnogo svojih čitank, v katerih je obilo realističnega gradiva, v šole upeljevati; toda slovenski in učitelji, kateri vsled raznih neugodnosti nimajo še tako velike šolske literature, si komaj svetovati morejo. Posebno se nam pa v serce smilijo slovenski učitelji na eno-, dvo- in trirazrednih šolah in v nižjih razredih večrazrednih šol. Oni naj vse realije skozi 5, 6 in celo 7 let uče na podlagi dveh edinih suhih beril. To je težavno, težavno delo, in ne vemo, ali ga nam bode slavna vlada olajšala ali ne. —

Druga naredba, katera se nam ne vidi prav v soglasji z duhom novih postav, je ostro postopanje pri odobrovanji učnih knjig. Znano je, da neodobrenih knjig se pri poduku rabiti ne sme. Iz tega pa bi človek sklepal, da je pa število odobrenih knjig veliko, da si jih mnogoštevilne in mnogojezične šole po Avstrijskem poljubno izbirati morejo. Toda ravno nasprotno je; pregledavši število odobrenih knjig za naše šole našli smo, da so nekateri predmeti komaj z enim iztisom zastopani, a nekateri, n. pr. geometrija celo z nobenim. Ali ni to kolosolna ostrom, da se za vse avstrijske šole ena sama knjiga za ta ali oni predmet odobri? Ali so vse druge knjige za nič? Ali ni to velika zaušnica za vse avstrijske šolske pisatelje? Ali pa res niso avstrijski učitelji v pedagogiki in didaktiki toliko napredovali, da bi znali za narodne šole primerne knjige pisati? Vsekako pa je ta zadeva nerazumljiva; mi si je že ne moremo razlagati. Da si je torej malo odobrenih knjig za naše šole, vendar dohajajo dan na dan ukazi, da se neodobrenih knjig ne sme rabiti. Temu bi se toliko ne čudili, ako bi med odobrenimi človek v resnici si prebirati mogel. Da temu ni tako, to smo ravno kar dokazali. —

*) Pa se tudi pritožujejo.

Pričakovati je bilo, da bo vsled večjih terjatev novih šolskih postav c. kr. založba šolskih knjig več novih knjig za realistične predmete na svitlo dala in sicer vsaj za one narode, kateri si vsled zaostale omike zadovoljno število bukev napraviti ne morejo. Dasiravno ta zavod v mnogem obziru prekorično za avstrijske narode deluje, vendar smo vsaj mi Slovenci pričakovali (še pričakujemo), da bode nam v novi šolski dobi na pomoč prišla z novimi knjigami. Toda v 10—15 letih ni izdala razen ene slovenske slovnice in Močnikovih računice drugego — troje nemških slovnice.

Svobodne nove šolske postave zgubé tudi s tem nekoliko od svoje prvotne veljave, da se na podlagi novejših naredeb neodobrena, čeravno ne slaba učila kar sistematično prepovedujejo. Dovoljujemo si opomniti tu na odstranjevanje nekaterih zemljevidov na Českem, Poljskem, Kranjskem.

Za nadomestovanje z boljšimi zemljevidi se pa ne skerbi. N. pr. Stegnarjev zemljevid Kranjske, ceno učilo za čuda (menda velja 20 kr.) se od dotičnih šolskih poluvladnih mož zametuje, čeravno se učitelji mnogo ž njim pomagajo.

Tega pa zastonj od njih pričakuješ, da bi se trudili in kaj boljšega na svitlo spravili.

Drugo, kar se nam ne zdi popolnem v soglasji s šolskim napredkom, je postopanje štajerskega deželnega šolskega sveta v zadevi imenovanja nekaterih učiteljev. Vsled pomanjkanja učiteljev in boljših plač preseljevati so se začeli nekateri učitelji s Primorskega na Štajersko. To so bili večinoma mladi in čerusti učitelji, ki so se po večjem v novejši dobi izšolali. Z ozirom na dopolnitev učiteljskega nedostatka želeti je bilo, da se take moči za slovenske šole z veseljem akceptirajo. Jako je tedaj marsikaterega naprednega učitelja in domoljuba užalilo, da so se stavile ovire nekaterim takim močem radi malih formalnosti (radi spričeval, v kojih imajo sicer red iz nemščine, a ne določnega dostavka, da so zmožni za slovensko-nemške šole).

Bojimo se na dalje tudi te naredbe, po kateri zgubé okrajni šolski sveti važno pravico imenovanja učiteljev. Med tem, ko je bilo zdaj v tem obziru lepa srednja pot, ko je krajni šolski svet imel pravico nasvetovanja, okrajni pravico imenovanja, deželni š. svet pa pravico odobrovanja, utegne se v prihodnje to tako preurediti, da bi bila prikrajšana krajni in okrajni svet; vsled tega pa bi se veselje do šolstva pri njih tako zmanjševalo, da bi to nikakor ugodno ne bilo za bodoče razvijanje narodnega šolstva. Kratko rečeno: Nam se dozdeva, da se mnogo novejših naredeb ne ujema prav s šolskim napredkom.

Koroški pedagogi.

II.

Pričakovaje obširnega poročila o točki zastran nemščine po koroških slovenskih ali dvojezičnih šolah, o čemur se je v shodu koroških učiteljev o vuzmi v Pliberku debatiralo, pretergali smo bili zadnjič pričeti članek pod tem naslovom, da se ne bi v svoji sodbi o koroških učiteljih prenaglili. Toda obširnejšega poročila nismo našli v koroškem šolskem listu, kakor smo baš pričakovali. O zadnjič priobčenem predlogu Preširnovem, ki se je glasil tako, da naj se po vseh koroških slovenskih šolah uči nemščina uže v prvem šolskem letu kot predmet in da naj v 4., oziroma v 5. šolskem letu nemščina nastopi uže kot učni jezik, debatirali so še učitelji: Müller, Podobnik, Jabornig, Fugger, Artnak in Drummel. Kaj so ti gospodje novega povedali, ali so Preširnu priterjevali ali ne, tega nam „K. Schbl.“ ne pove. Proti Preširnovemu predlogu beržčas govorili niso, ker bi Pr. predlog potem menda sprejet ne bil. Radovedni smo, kaj je povedal nekdanj čverst slovenski učitelj Podobnik, ki se je, predno se je bil na Koroško preselil, večkrat hrabro potezal za slovensko narodno šolo. Dvomimo pa, da bi se pri tej priliki bil proti Preširnovemu predlogu izjavil, ker bi svet o tem uže kaj zvedeti moral; vsaj je bilo skoro tudi od njega samega pričakovati, da bode priobčil svoje stališče v tem važnem vprašanji. Toda pustimo osebnosti in preidimo na stvar samo. —

Nihče ne more tajiti važnosti znanja nemškega jezika za vse Slovence in za vsakega poedinega posebej, kajti skoro sleherni pride v svojem življenji v take okoliščine, v katerih mu je znanje nemščine potrebno, gotovo pa koristno ali vsaj ugodno. To velja pa posebno o moških, katerim ta jezik vsaj pri vojakah ugaja, če ga uže pri drugih prilikah ne potrebuje. — Iz tega vzroka bi bilo torej učenje nemščine na pravem mestu, kakor bi bilo iz skoro enakih vzrokov za Nemce dobro, da bi se slovanskih jezikov učili, kajti oni pridejo s Slovani tako v dotiko, kakor Slovani z Nemci. Vse prejšnje postave so tedaj velevale pridno učenje nemščine, in to radi tega, ker je bil to edini namen prejšnjih šol, in pospeševanje nemščine je bilo nemški vladi seveda pri serci. —

Nove šolske postave pa velevajo razen jezika učenje mnogih drugih predmetov, zlasti realij, katerim se je v ljudski šoli navlašč mnogo prostora odločilo, vsled česar se je pa maternemu jeziku število ur skercilo.

Kdor torej ume nove šolske postave, ta obrača največ pozornosti realijam, zlasti onim, katerih znanje kmetijstvo in obertnijstvo pospešuje. Poleg realij mu je pridno učenje ma-

ternega jezika pri serci, t. j. na slovenski šoli slovenščine, potem učenje računstva i. t. d. Učenje drugega deželnega jezika v narodni šoli je v novih postavah na zadnje omenjeno, in le takrat dovoljeno, ako temu občine in šolske gosposke privole. — Toda koroški pedagogi so modrejši (?) in pravičnejši (?) od onih mož, ki so nove šolske postave sestavljali. Pri njih naj za slovenske šole drug deželni jezik — nemščina na prvem mestu stoji, ta naj se pridno goji, ta naj se uči uže v 1. letu, v 2. in 3., a v 4. pa naj samo ta gospoduje; samo nemščina naj bo tisti jezik, katerega naj 10, 11, 12, 13 in 14letni slovenski dečki govore in v katerem naj se učé vseh družih predmetov. O ti strašna pedagogična neumnost! V 3 ali v 4 letih naj se slovenski otrok nauči čitati, pisati, računati in drugih reči, nauči naj se to v slovenskem in nemškem jeziku, v 4. in 5. letu naj pa tudi nemški jezik perfektno govori, t. j. popolno učen germanski mladenič naj uže z 10. in 11. leti postane. Kdo se ne smeja?!

Koroški učitelji so znani ultra-liberalci, ki gotovo na čudeže v svetem pismu malo verujejo. Vendar pa sami očitno pred svetom obljubujejo, čudeže delati. — O kaj čudeže! Poznamo te tiče od pete do glave. To so prosti kruhoborci. Po Koroškem veje čisto nemški in pruski duh. Po tem nemškem vetru oni svoj plašč obračajo, v ta nemški rog trobijo, ne oziraje se na potrebo ljudstva, ne na postave, ne na pedagogiko. Namesto pravega poduka v vseh predmetih, učé edino le nemščino; morebiti polovica šolskih ur je nemščini odločena. Toda njih delo vendar le ne bo takega sadu imelo, kakor oni želé, 100.000 ljudi se ne bo tako hitro svoje narodnosti znebilo, marveč zbudilo se po drugih sredstvih, a potem gotovo spoznalo svoje neprijatelje, med temi tudi svoje učitelje.

Učni načerti za slovenski učni jezik.

Naši novi načerti za Štajersko so sestavljeni v svoji sedanjí obliki samo za nemške šole. Za slovenske šole jih mora učitelj še le posebej urediti. To se vidi že na prvi pogled; kajti „deutsche Unterrichtssprache“ ne more veljati za šole s slovenskim učnim jezikom. Vse torej, kar se v teh načertih govori o „nemškem učnem jeziku“ mora za slovenske šole odpasti in se nadomestiti z načertom za „slovenski učni jezik.“ Ta nedostatek sprevideva tudi sl. deželni šolski svet in name-rava, kolikor je nam znano, kot dopolnilo k že priobčenim planom izdati učni načert za slovenski učni jezik. Tak učni načert smo tudi mi sestaveli za eno-, dvo-, tri- in čveterorazredne šole in ga podajamo č. kolegom nekoliko v ta namen, da se

po njem morebiti pri poduku ravnati morejo, nekoliko pa tudi zato, da smo s tem povod dali k daljnemu premišljevanju. Sestavljen je ta načert z ozirom na posebnost slovenskega jezika, a tudi z ozirom na priobčeni načert o „nemškem učnem jeziku“ v tem poslednjem oziru se je na obseg in množino tvarine gledalo.

S tem načertom, prav za prav z načertom deželnega šolskega sveta (katerega pričakovati smemo) odpravljena bude precejšnja pomanjkljivost novih načertov. Se vé, da bi bilo potem še učnih načertov (pedagogičnih in pravičnih) za nemški jezik na slovenskih šolah želeti. Vendar po njih ne hrepenimo tako zeló, 1) ker se v tej zadevi splošne norme za vse slovensko-štajerske šole ne dajo lahko postaviti, kar je g. Robič v l. dež. učit. skupščini prav terdil; 2) ker bi take splošne norme skoro gotovo na škodo slovenskemu jeziku bile in le nemški jezik v prvo versto stavile. Skušnje so nas v tem zmodrile. Zadostimo se torej z učnim načertom za „slovenski učni jezik“ in začasno naj bi bilo s sledečim planom pomagano onim učiteljem, kateri si boljšega sestavili niso.

Učni načert

za slovenski učni jezik.

Smoter (za vse šole isti): Prav razumevati, kar se od drugih sliši v materinem jeziku; zmožnost, ustno in pismeno svoje misli dobro in gladko pripovedovati; gladkost v razumljivem čitanju natisnenga in pisanega berila.

1. Nerazdeljena enorazredna ljudska šola.

P prvi oddelek.

(Prvo šolsko leto.)

Čitanje in vaje v jeziku: Pripravljevalne vaje v jeziku in kazalni uk, ki se naslanja na stvari v obližji otroškem, razumevanje glasov in izgovarjanje pisanih in tiskanih čerk. Počasno in gledé na glasnike pravilno čitanje oziraje se na pravo razdeljevanje v zloge; vaje v prepisovanju; pogovor o tem, kar se je čitalo. Učenje na pamet lahkkih izglednih beril v vezani besedi.

Drugi oddelek.

(Drugo, tretje in četrto šolsko leto.)

a) *Čitanje*: Pravilno čitanje z opazovanjem ločil; na dana vprašauja pripovedati o tem, kar se je čitalo, pri tem naj se otroci privajajo tudi na druge izraze, nego so v dotičnem berilu; razlaganje besed in predmetov, pri tem naj se reči same pokažejo ali pa naj se podober uporablja. Učenje na pamet izglednih berilnih vaj v nezvani in vezani besedi.

b) *Vaje v jeziku*: Pravopisne vaje z ozirom na razzlogovanje; raba velikih pismen in soglasnikov *l* in *lj*, *nj*, *s* in *z*, *v* (*u*). Goli prosti

stavek; samostavnik, zaimek, pridevnik, številnik in glagol; spol, število in sklanjava samostavnikov; oseba in število glagolov; trije glavni časi. Razen pisмениh vaj iz slovničnega gradiva se tudi berila prepisujejo.

Tretji oddelek.

(Peto, šesto, sedmo in osmo šolsko leto.)

- a) *Čitanje:* Urno in pravilno čitanje s posebnim ozirom na dobro naglasovanje; povedati obseg in versto misli v prečitanih berilih; razlaganje besed in stvari. Vaje v prostem prednašnji primernih beril. —
- b) *Vaje v jeziku:* Pravopisne vaje s posebnim ozirom na ločila ali prepore; razširjeni prosti stavek; nadaljevanje in dopolnovanje iz oblikoslovja; skloni v zvezi z glagoli, pridevniki in predlogi; razvijanje besed po menjavi glasov, po izpeljavi in sestavi; skereni in zložni stavek; povesti, opisi, opravilni sestavki in pisma!

2. Razdeljena enorazredna ljudska šola.

Nižja skupina.

Pervi oddelek.

(Prvo šolsko leto.)

Čitanje in vaje v jeziku: Pripravljevalne vaje v jeziku in kazalni uk, ki se naslanja na stvari v obližji otroškem, razumevanje glasov in izgovarjanje pisanih in tiskanih čerk. Počasno in gledé na glasnike pravilno čitanje z ozirom na pravo razzlogovanje; vaje v prepisovanji; pogovor o tem, kar se je čitalo. Učenje na pamet lehkkih izglednih beril v vezani besedi. —

Drugi oddelek.

(Drugo in tretje šolsko leto.)

- a) *Čitanje:* Pravilno čitanje z opazovanjem ločil; na dana vprašanja pripovedovati o tem, kar se je čitalo, pri tem naj se otroci privajajo tudi na druge izraze, nego so v dotičnem berilu; razlaganje besed in predmetov, pri tem naj se reči same pokažejo ali pa naj se podože uporabljajo. Učenje na pamet izglednih beril v vezani besedi.
- b) *Vaje v jeziku:* Pravopisne vaje z ozirom na razzlogovanje, raba velikih pismen in vaje v pisanji soglasnikov *l, lj, nj, s* in *z* ter *v* (u). Goli prosti stavek, samostavnik, pridevnik, glagol. Razen pisмениh vaj slovničnih pravil naj se po pravem navodu berila prepisujejo.

Višja skupina.

Pervi oddelek.

(Četerto, peto in šesto šolsko leto.)

- a) *Čitanje:* Gladko in pravilno čitanje; nadaljno razlaganje besed in reči; povedati to, kar se je čitalo; vaja v mnogoverstnem izraževanju; učenje na pamet.

- b) *Vaje v jeziku:* Pravopisne vaje v ponavljevanji prejšnjih pravil in v rabi ločil; razširjeni prosti stavek; zaimek, številnik in predlog; razvijanje besedi po glasovni menjavi, izpeljavi in sestavi; skloni z glagoli, pridevniki in predlogi, zapisovanje na pamet kratkih beril; povesti in opisi.

Drugi oddelek.

(Sedmo in osmo šolsko leto.)

- a) *Čitanje:* Gladko in živo izrazno čitanje; povedati obseg in tek misli v berilih; razlaganje besed in reči; prednašanje primernih beril.
- b) *Vaje v jeziku:* Pravopisne vaje; skerčeni in zloženi stavek; nadaljevanje in dopolnilne vaje iz oblikoslovja in skladja; vaje v rabi sklonov. Razen pismenih slovničnih vaj še pisma in opravljeni spisi.

3. Dvorazredna ljudska šola.

P prvi razred.

P prvi oddelek.

(Prvo šolsko leto.)

Čitanje in vaje v jeziku: Pripravljevalne vaje v jeziku in kazalni uk, ki se naslanja na stvari v obližji otroškem; razumevanje glasov in izgovarjanje pisanih in tiskanih čerk. Počasno in gledé na glasnike pravilno čitanje z ozirom na razzlogovanje; vaje v prepisovanji; pogovor o tem, kar se je čitalo. Učenje na pamet kratkih izglednih beril v vezani besedi.

Drugi oddelek.

(Drugo in tretjo šolsko leto.)

- a) *Čitanje:* Pravilno čitanje z opazovanjem ločil, razlaganje besed in reči z razkazovanjem predmetov samih ali pa njih slik. Na dana vprašanja pripovedati o tem, kar se je čitalo. Učenje na pamet primernih beril.
- b) *Vaje v jeziku:* Pravopisne vaje s posebnim ozirom na razzlogovanje, na rabo veličih pismen in pravilno rabo *l, lj, nj, s* in *v (u)*; goli prosti stavek. Samostavnik, pridevnik in glagol. Trije glavni časi. Razen pismenih slovniških vaj se tudi berila prepisujejo.

Drugi razred.

P prvi oddelek.

(Četerto, peto in šesto šolsko leto.)

- a) *Čitanje:* Gladko in pravilno čitanje, razlaganje besed in reči; povedati to, kar se je čitalo; vaje v raznovertstnem izraževanju; učenje na pamet primernih beril.
- b) *Vaje v jeziku:* Pravopisne vaje s posebnim ozirom na rabo ločil; razširjeni prosti stavek; poznavanje ostalih govornih plemen; razvijanje besedi po glasovni menjavi, po izpeljavi in sestavi, skloni z glagoli, pridevniki in predlogi; zapisovanje na pamet kratkih beril; povesti in opisi.

Drugi oddelek.

(*Sedmo in osmo šolsko teto.*)

- a) *Čitanje:* Gladko in živo izrazno čitanje; povedati obseg in tek misli prečitanih beril; razlagovanje besed in reči. Prednašanje primernih beril v prostem govoru.
- b) *Vaje v jeziku:* Pravopisne vaje; skerčeni in zloženi stavek, nadaljno in ponavljevalno učenje oblikoslovja in skladja; pravilna raba sklo-
nov. Razen pismenih slovnških vaj, pisma in opravljeni spisi.
(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Rajhenburga. Učiteljsko društvo za okraje: Kozje, Sevnica in Brežice je imelo 1. maja zbor z izletom. Sešlo se je ob 7. uri zjutraj 18 p. n. društvenikov, nekateri tudi iz oddaljenih krajev, in pridružil se je v radost zbranim verli pevec g. Grčar, učitelj iz Čateža. V prelepem pomladanskem jutru podamo se prek Save v sosednjo Kranjsko, kjer dospemo spremljani od mičnega petja tukajšnjih mnogobrojnih dviguljev, kakor so slavčeki, ščinkovci, kosi itd., v kratkem času v turnski grad. Zabavanja se na poti ni manjkalo, ne med sabo ne nad naravo, ki se posebno tukaj tako veličastno pomladuje. Grad, sam ob sebi že krasen, ima prelepo lego, dasiravno ga poprej ne zagledaš, dokler si že pri njem; kajti stoji ravno v gornjem višjem kotu ozke dolinice, proti jugu obrnjene. Tu pod zelenimi strehami se je zapelo, in prav lepo so se razlegale pesmi: mili kraj, lepa naša domovina itd. Odpočivši si nekoliko v grajskem vertu, v katerem se razun domačih tudi tuje rastline skerbno vzgojujejo, podamo se v grad, ktereга oskerbnik, g. Pavlin je tako prijazen bil, da nam je tudi notranje prostore Anastazij Grün-ovega doma, ki so marsikaterega iznenadili razkazoval. Zaradi kratkega časa smo jo odrinili skozi grajski prekrasni gozd v bližnjo prijazno vasico — Leskovec, kjer smo si malo oddahnili in se okrepčali, ob 10. uri pa se nazaj na Videm vernili, kjer se je zborovanje ob 11. uri pričelo. Po priserčnem pozdravu predsednika, okr. šolskega nadzornika g. Jamšeka, kateri se je spomnil v svojem govoru sedaj po zanemarjeni Dalmaciji potujočega cesarja in daritelja majskih šolskih postav opomnil, zadoneli so na njegov poziv presvitlemu cesarju trikratni navdušeni „slavo- i živio“ klici. Sedaj se preide na dnevni red s poterjenjem zapisnika zadnjega zbora. Pri tej priliki se je na predlog g. Jarc-a sklenilo, da se naj g. okr. glavarju zahvala izreče, ker je tabele v pretvorjenje stare mere v novo in nasprotno tako hitro naročil; na kar predsednik dostavi: ne le zato, ker je tako hitro, ampak ker je celo na svoj račun vsakej šoli treh okrajev omenjene tabele podariti blagovilil. Tudi njemu zadoni: „slava — živio“. Na to posname predsednik najvažnije točke iz zapisnika I. deželno učiteljske konference, ter naznaui, da se obrasci za „tednik“ vsled dopisa okr. š. sveta od 21. aprila 1875 v društveni tiskarni (Vereinsdruckerei) v Gradci dobivajo. Vodstvo društva se pozivlje, naj se obrne na okr. š. svete, da se ti obrazci na stroške okr. š. zakladov naročijo.

Po „Tagesposti“ naznani predsednik, da je ministerstvo za zidanje novega učiteljsišča v Gradci 212.000 gld. privolilo; dalje, da je g. dr. Wretschko v 10. seji dež. zboru dobro motivirano dokazal, (žalibog. Ur.) naj se pri penzioniranji učiteljev prejšnje dobe 4 leta za 3 štejejo, in da je bilo to v dež. zboru sprejeto. Objavi se še, da je poročevalec o telovaji, g. Ulčar v družbinskih zadevah od shoda zadržan.

O naravoznanstvu prednaša g. Poljanec. Svojo trudapolno nalogo začne z mičnim, določnim in jasnim razdeljevanjem tega prevažnega predmeta v 6 panog. Ker je naloga, o prirodoznanstvu prednašati, velika, vabi tovariše, naj bi ga s tem podpirali, da eden ali drugi to ali ono panogo prevzame. Za izvrstni uvod se predsednik govorniku v imenu slušalcev zahvali.

Ker čas beži, določijo zbrani, da se prednašanja o vinoreji in o zgodovini Slovencev na prihodnjič odlože, in govoril je samo še g. Ornik „o pratiki.“ Razjasnil je znamenja, ki se v pratikah nahajajo, kakor: nedeljske črke, zlato število in druga znamenja. Več o tem prihodnjič. Tudi njemu se predsednik zahvaljuje.

Na to predlaga g. Jarc sledeče: Da bi tudi tovariši po Štajarskem, našega jezika nezmožni, zvedeli, kaj se pri nas na južni meji godi in sklepa, in ker „Päd. Zeitschrift“ v novejšem času slovenskih učiteljev več ne zbada, če ti materinščino kot prvo sredstvo pri podučevanju naglašajo; dalje, ker je ona kot glasilo „štaj. Lehrerbunda“ res nepristranska postala: naj se zopet izvoli dopisovalec, ki bi tudi v ta list, kakor nekdanj, o naših zborovanih nepristransko poročal. Predlog je bil enoglasno sprejet in g. Ornik, nadučitelj v Brežicah, kot korespondent izvoljen. Dalje priporoča g. Jarc „malo fiziko“ dr. Netoliezke, poslovenjeno po Lapajne-tu. Članovi mu priterjujejo, in naročilo se bode precejšnje število iztisov. G. Poljanec pozivlje tiste, ki bi imeli kako željo do „Učiteljskega društva za slov. Štajer“, naj jo po njem sporoče, ker bo 17. t. m. imel priliko v Celji jo razodeti. Isti vabi še konečno udeležiti se izleta, kterega napravijo zagrebški učitelji 3. maja v Brežice. Naročilo se mu je, pri sprejemu pozdraviti brate hrvaške v imenu našega društva.

V Ogrinčevi gostilni je bil od dveh popoldne skupni obed. Počastil nas je tukaj s svojo navzočnostjo g. Ripšl, župnik videmski, ki je s svojimi šaljivimi zastavicami mnogo pripomogel, da je radost do vrha prikipela. Olje pa je še v ogenj vlival g. Dernjač z neko debolo pesmarico iz 18. stoletja, spisano od prav originalnega tačasnega organista. Priporočalo se mu je „glasbeni matici“ jo izročiti. Med obedom se je tudi mnogo in čvrsto popevalo.

Prihodnji zbor bude v četrtek 3. junija v Kapelah. Na dnevnem redu je: 1. o vinoreji, 2. o telovaji, 3. o zgodovini Slovencev, 4. o naravoznanstvu, 5. o pratiki in 6. petje. Matko, perovodja.

Iz celjskega okraja. V tukajšnjem glavarstvu je celjski, laški, konjiški, gornjegradski, vranski in šmarski šolski okraj. Kakor povsodi, so tudi tukaj okr. š. sveti učiteljske plače različno odmerili; pregled učiteljstva in šol nam to jasno kaže. Najhvalevrednejše je delal laški okr. š. svet. Ta je učitelje in njih obilni trud in odgoje mladine spoznal in

brez izjemka vse šole v 3., eno pa, namreč Zidanmost celó v 2. red uverstil. Nobeden okr. š. svet, tudi v drugih glavarstvih se pri odmeritvi učiteljskih plač ni tako verlo skazal, kot laški, kar kaže, da ima serce za učitelje. Tudi celjski okr. š. svet je hotel pozneje službe 4. reda v 3. spravití, pa višje mesto tega ni poterdilo. Da bi pa bili učitelji s plačo 4. reda s drugim 3. reda enako plačani, priznal jim je posebno priklado od 50 gl. Tudi lepo. Najslabše pa je plače odmeril šmarjski okr. š. svet. Tukaj vidimo z enim izjemkom same 4. verste. Pa še celo šmarjska šola se je hotela v 4. versto potegniti. V tem okraju so šolski kraji večidel težavni, šolska poslopja v slabem stanu. Gorje ti, če potrebuješ v naglici kakošne pomoči n. pr. zdravitelja; še pripeljati ga nisi v stauu, potem pa plačuj njegov pohod radi daljnosti prav visoko, saj imaš plačo 4. verste! —

Zdi se človeku, kakor bi ta okr. š. svet v primeri s laškim svoje učitelje za ničle štel; akoravno imajo te šole po 200 in še več otrok in bi tedaj taki učitelj plačilo za 2 učitelja zaslužil. Učitelji so se tukaj slabo spoznali, in gotovo bi jo nekteri v boljše kraje potegnili, ko bi ne bili skoz razne razmere na te navezani. Slabo plačana mesta v straneh vidimo prazna ostajati, kar ni čuda. Dobri učitelji odidejo na boljše službe. Nameščujejo se potem zač. učitelji brez vse sposobnosti, pa boljši bi bilo nič, kakor taki popotni učitelji. Kakeršnega učitelja kraj ima, tako se bo tudi omika med mladino razširjala, kjer je boljša služba razpisana, tam ne ostane brez kompetentov, še le na izbiro se jih pri vsem pomanjkanju oglasi.

Iz Ptujja.)* 1. aprila t. l. je bil četerti redni zbor učiteljskega društva ptujskega okraja. Nazočih udov 18. Tajnik, gosp. J. Robič, poročeva začetkom zbora v mesecu sušecu došlih dopisih. Bolj natančno se v pretes vzame dopis učiteljskega društva mariborske okolice, namreč povabilo k majnemu izletu v slov. Bistrico, in dopis graškega „Lehrerbunda“ zbog znane peticije na slavni deželni zbor. O prvem dopisu sklene zbor, da se k dotičnem izletu deputacija pošlje. Udeležitev tudi po drugih udih učiteljskega društva ptujskega pa vendar ni izključena. Zastran družega dopisa se sprejme resolucija na slavni deželni zbor, ki se glasi „Učiteljsko društvo ptujskega okraja se pridruži peticiji graškega „Lehrerbunda“ zbog odstranjenja oziroma preuredbe 12. §. postave od 13. oktobra 1870“. (To resolucijo slavnemu deželnemu zboru predložiti je prevzel deželni poslanec in nam dobro znani pospešitelj šolstva, velečenjeni gospod dr. J. Sernee. Pis.) Prodaja po društvu „Colonie“ v Gradcu poslanih 50 srečk (Effecten-Lotterielose) v podporo ubožim otrokom se gosp. J. Robiču izroči, ter ob enem naznani, da so dotične srečke pri njem do 30. junija t. l. po 50 kr. dobivajo. — Po končanem tajnikovem poročilu se začno za ta zbor odločeni govori. Pervi govori nadučitelj in okr. š. nadzornik gosp. J. Ferk, ter nadaljuje o formalnih slovniških vajah, in sicer takrat o prilastkih in dopolnikih v razširjenem prostem stavku. Potem razklada gosp. Robič šolsko kroniko, njeno vrednost in namen, in kaj da se ima v njo zabilježevati. Konečno še pokaže in prečita kroniko mestne narodne šole, ktera je on izverstno zložil in spisal. Ta obsega najvažnejše dogodko in zadeve dotične šole od 17. stol. do 1. aprila 1875 l. Uže zunanja ob-

*) Radi pomanjkanja prostora zakasnjeno. Ur.

lika te knjige je krasna, saj je tudi 25 gl. veljala. Oba govora sta bila z očitnim zadovoljstvom od poslušalcev sprejeta in res prav podučevna. (Žali bože! da se zboru ni večje število društvenikov udeležilo. Pa ni čuda! vsaj je še zmiraj takih učiteljev, katerim je šolstvo in lastno izobraževanje deveta briga, in kateri največkrat zavoljo prav malenkostnih privatnih zadev iz enakih zborov izostajajo. Pis.) Po končanem govoru gosp. Robiča naznanja predsednik konec zbora.

Omeniti se še mora tukaj, da je prevzel gosp. Sernece posredovanje pri menjavi naravoslovnih objektov graškega „Lehrerbunda“ za ptujski šolski okraj. Kdor torej želi kako prirodino iz tega okraja za kako drugo iz drugih delov Štajerja zameniti, more se pri njem oglasiti.

Ker je v mesecu maju prvi četrtek praznik, in verh tega tekom meseca izlet v slov. Bistrico, bode društveni zbor za ta mesec izostal. Bodoči redni zbor je torej prvi četrtek v juniji.

Iz Gradca 25. aprila 1875. — „Svaka ptica k svomu jatju leti“, tako veli hrvatska narodna prislovica, kojo bi posebno priporočal narodnim učiteljem, osobito tistim, koji še uvek pred svečenstvom, rimskim fanatizmom nadahnotim preveč klečeplazijo. — Iz izkustva vem predobro, kakovi pojmi, za učiteljstvu nimalo častni, pri mladem narastku in naraščaju tonsurirancev bistvujo. Ali zavirimo v koji zabrežki listič (n. pr. v „mariborsk. Gospod.“ št. 17, str. 136.), in osvedočili se bodema, da klerikalci povsod in z vsemi jim mogočnimi sredstvi proti učiteljstvu in šolstvu agitujó.

Sicer bi podpisani „marib. G.“ na njegovo gori omenjeno številko in stran zamogel mnogo koječesa odgovoriti, n. pr. če bi mu natenko načrtal, kako so me po „raznih mariborskih spelunkah“ en den pred mojim vstopom v bogoslovje takrat uže dveletni bogoslovci (sedaj že „dušni pastirji“) vodili, Ali ako ki mu („G.“) nektere junaške čine, dogodivše se po „premicjah“ v dobrovoljno porabo za tisk poslal. — Zanimiv bi bil tudi „Maiausflug“ od leta 1872. Če bode (seveda razširjeni) „Sl. učitelj“ sčasoma v svoj obseg tudi kratkočasnice jemal, tedaj bo sigurno gori imenovani „Maiausflug“ prvi prod slov. učiteljstvom paradiral, in sicer radi tega, da učitelji še tem bolj spoznajo, kakovih za šolsko deco veselice in „izletov“ priredjivati ne smejo.

Dakle bratje, bodimo složni, ne klečeplazimo n. pr. po sprevodih za nekoliko soldov, kateri nas še uvek na obskurno ime „kantnar“ sečajo, ter nam pri neukem narodu dostojno spoštovanje grabijo. Ne klečeplazimo pred duhovni, magari v kakovej god sili bili, da nam ne bodo (kakor meni enók eden) pravili: „fajmošter še pri školniku (?) nikdar nij penez prosil, školnik pa pri fajmoštru žo je“. — Učeči se sami marljivo, učimo tudi narod, da bode izpoznal, da sedajni učitelji nekaj več znajo kako samo „miserere“ peti. — Da ste mi zdravo!

„A onih bičati ne bodem truden,

Doklér slepiti se ne naveličajo;

Nad vse pa mi hinavec je ostuden!“*)

N., učiteljski pripravnik v Gradcu.

*) Dasiravno bi bili od g. dopisnika raj še priobčili dopis o čem dru-

Slovstvo.

(Pisanke s slovenskimi napisi.) Vsled ukaza naučnega ministerstva od 8. decembra 1874, po katerem se prepoveduje raba onih pisank s podobščinami, ki niso od ministerstva odobrene, treba je bilo gledati, da dobé učitelji dobrih pisank brez podobščin. Radi tega so razni nemški založniki izdali tekoj bolj ali manj ličnih pisank s napisi samimi. Da bi se pa po slovenskih šolah rabile pisanke samo z nemškimi naslovi, to že davno ni bilo po volji slovenskim učiteljem. No zdaj pa že imamo pisanke s slovenskimi napisi. Izdal jih je Karol Winiker v Bernu, ki ima znano zalogo pisank z dobrim papirjem. Naslovi tem knjižicam so: 1. Pisanka za slovensko lepopisje (široko-dvojnato načertana); 2. Pisanka za nemško lepopisje (široko-dvojnato načertana); 3. Pisanka za slovensko pravopisje (ozko-dvojnato načertana); 4. Pisanka za nemško pravopisje (ozko-dvojnato načertana); 5. Pisanka za pravopisje in spisje (z enojnatimi čertami); 6. Računska pisanka (s kvadrati). O rabi teh pisank in morebiti o pisanju sploh še prihodnjič spregovorimo.

(V zadevi „male fizike“) nas poprašuje učitelj, če sme to knjigo v svoj razred vpeljati. Temu vprašanju ne moremo kar naravnost priterditi, ker knjiga od ministerstva še ni odobrena, dasiravno je v nemškem originalu od štajerskega deželnega sveta priporočena. Sicer pa, če gg. učitelji spoznajo, da bi se mogla knjižica v šoli z vspehom rabiti, o čemur menda dvombe ni, naj predlagajo pri svojih društvih in pri okrajnih učiteljskih konferencah, da jo visoka vlada odobri. A baš to važno vprašanje o slovenskih knjigah se pri naših društvih premalo pretresuje in gotovo bi mi več knjig za naše šole že imeli, ako bi se učitelji v tej zadevi s prošnjami pri šolskih oblastnijah oglaševali. Pisatelju samemu je težko za odobrenje svojega dela prositi, dasiravno bi to ne bilo v nečast, ako se potruji, da dobi občno veljavo knjižica, ki bi se po slovenskih šolah z vspehom rabiti mogla.

Hervatska pedagogična književnost je pomnožena zopet z novim delom. Znani hervatski pedagog Ivan Filipovič je izdal knjižico za meščanske in višje deklinške šole pod naslovom: „Kratka povest književnosti hervatske in serbske“. Cena 40 kr., pri Hartmanu v Zagrebu.

Zadnjič omenjeni zvezek g. Josipa Weissa, učitelja v Celji, z naslovom: „Gehör- und Stimmübungen auf Grundlage der Ziffertonschrift“, velja 12 kr., in „navod“ o rabi te knjižice 10 kr. Po pošti staneta oba zvezka 24 kr.

Šolske novice in drobtine.

(Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.) Seja 8. in 22. aprila. Z ozirom na preloženje velikih šolskih počitnic na srednjih šolah

gem, n. pr. o graškem učiteljišči ali o čem podobnem, vendar smo tudi te verstice od bivšega bogoslovca in sedaj uč. kandidata radi tega sprejeli, da se nam ne more reči, da odobrujemo nesvobodostnega ravnanja s svobodomislinimi bogoslovci, kakoršen je bil g. dopisnik.

Ured.

se je določilo, da se ljudske šole po onih krajih, kjer so srednje šole, koncem julija končavajo. — Nekemu okrajnemu šolskemu svetu se je na vprašanje naznanilo, da ni v postavah določbe, po kateri bi se udom odbora okrajne učiteljske konference za potovanje k posvetovanjem odškodnina dati morala. Na znanje se je vzelo višje privoljenje k predlogu deželnega šolskega sveta, da letos ne bode nadaljevalno-izobraževalnega tečaja za ljudske učitelje na učiteljskih. Čitalo se je poročilo o nadzoruvanji ljudskih šol v ljutomerskem in voitsberskem okraji in sklenile so se v tej zadevi potrebne naredbe. Ljudska šola v Frankolovem se je v dvorazredno šolo razširila. Dovolile so se opravilne doklade, šolnine oprostil nekateri učenci in imenovali nekogi učitelji definitivno.

(Iz deželnih zborov.) V štajerskem deželnem zboru se je slovenski poslanec dr. Vošnjak potezal za to, da naj se pri imenovanji učiteljev posebno na želje krajin šolskih svetov ozira. Slovenski poslanci: dr. Dominkuš, dr. Vošnjak in dr. Sernec ter poslanca Schmid in Žnidaršič so interpelirali vlado, zakaj ne izda tudi normalnih učnih načertov za narodne šole s slovenskim učnim jezikom. — Namesto 13 razredne dekliške šole se v Mariboru 8 razredna ljudska in meščanska šola za dekleta ustanovi. —

(Odlikovanje.) Štajerska kmetijska družba je v svojem letošnjem občenem zboru za zasluge v kmetijstvu odlikovala sledeče slovensko-štajerske učitelje, namreč gg. Franja Vučnika, nadučitelja pri sv. Jurju na j. ž. (s sreberno državno svetinjo); Tomaža Graha, učitelja ondi (s sreberno društveno svetinjo); Jožefa Šeliga, nadučitelja pri sv. Jederti (s priznanihim diplomom); Franja Žihra, učitelja pri sv. Jurji na j. ž. in Mihaela Poje-ta, nadučitelja pri sv. Lorencu pri Mariboru (z darovi po 20 gl. v srebru).

(Učiteljskiše goriško) bode vsled ministerske naredbe v prihodnjem šolskem letu poleg italijanskega in slovenskega oddelka tudi hervatski oddelek imelo in podučevalo se bode v maternih jezikih. Vendar enkrat nekaj za primorske Slavjane, kaj pa za Slovence po drugih deželah?!

(Štajerske učitelje) opozoruje v „P. Z.“ dr. Lukas, zač. vodja moškega učiteljskega v Gradci, da naj verle svoje učence napeljujejo, da bi se posvetili učiteljskemu stanu, da se oglasé najpervo za pripravljevalni tečaj pri učiteljskih, kjer se jim daja 50—100 gl. podpore. Za sprejetev v ta tečaj ni treba drugega, nego o pravem času oglasiti se pri ravnateljstvu učiteljskega in dokazati: 1) da je učenec 14 let star ali da bo v istem letu 14 let star, 2) da je zdrav in lepega vedenja, 3) da je narodno ali meščansko šolo doveršil.

(V Gradci) se bode zidalo novo poslopje za učiteljskiše, ki bode stalo 122.000 gl.

(Celovski učitelji) se bodo menda vsi v Gradec preselili. Uže trije učitelji iz Celovca dobili so službe na mestnih šolah v Gradci, kjer so dosta boljše plače, nego v Celovcu.

(Učiteljska spraševanja) bila so v Ljubljani to pomlad od 19. do 27. t. m. Oglasilo se je k spraševanju 19 učiteljev in učiteljic, prišlo pa jih je le 17, in sicer 10 moških in 7 ženskih; med temi 5 za meščanske in 12 za ljudske šole. Med spraševanjem sta dva kandidata — eden za meščanske, drugi za ljudske šole — odstopila. Dva učiteljici ste bili pri spraševanju za slovenske ljudske šole in ste dobili spričali I. verste; trije so dobili spričalo II. verste za ljudske in dva II. verste za meščanske šole; pet jih je dobilo spričalo III. verste za ljudske in dva za meščanske šole; jeden pa je dobil spričalo IV. verste za ljudske šole.

(22. nemške učiteljske skupščine) letos baje ne bo, kajti mesta Nürnberg, Augsburg, Darmstadt, katera so dotični učitelji za zborovanje popraševali, niso dala takih povoljnih odgovorov, da bi učitelji z veselim srcem v njihovem zidovji zborovati mogli. Temu je menda naj-

več kriva zadnja (21.) nemška učiteljska skupščina v Vratislavi, ki se je bila slabo obnesla.

(Ljutomerska posojilnica) je 1000 gld. darovala za zidanje novega šolskega poslopja v Ljutomeru.

(Celovško učiteljišče) praznuje letos uže stoletnico svojega ob-
stanka.

(Hervatski pedag. knjiž. sbor) ima premoženja nad 1000 gld. poleg tega še mnogo svojih založenih knjig v vrednosti 2000 gld. Društvo izdaje dvoje časnikov, „Napredak“ in „Smilje“. Čisti dohodek teh listov ima se med urednike in opravitelje teh listov razdeliti. Tako je društvo v svoji zadnji skupščini poleg drugih hvalevrednih sklepov zaključilo. Slovenci se ne moremo meriti s Hervati še.

(Pomoček za boljše šolsko obiskovanje.) Iz Koroškega nam piše prijatelj neučitelj: Notica v „Učiteljn“ „Pomoček za boljše šolsko obiskovanje v Ljutomeru“ mi da povod, da Ti o tej reči naznanjam sredstvo, s katerim je „Schulpfennig-Verein“ v Železni Kaplji na Koroškem pretečeno zimo obiskovanje šol izboljševal. Društvo je v prejšnjem času obleko i druge enake reči otrokom podeljevalo, a to nij imelo povoljnega vspaha. Sklenilo je potem društvo pretečeno jesen, otroke, ki od trga oddaljeni stanujejo, in katerim nij mogoče opoludne doma obedovati, z dobro juho ob času obeda, obdarjevati. Vedel sem, a pozabil sem uže, število porcij juhe, katere je društvo v prošli zimi med otroke razdelilo. Otroci so dobili vsaki den opoludne časo juhe pri gostjaču i mesarju v trgu po nakaznicah, katere jim je učitelj den za dnevom izročeval. Če se ne motim, plačevalo je društvo za vsaka porcijo 5 kr. In vspah je bil sijajen. Morebiti kar svet stoji, ni bila še šola po zimi, — in če se pomisli v tako hudi, kakor je bila pretečena tako redoma obiskovana, nego prošli zimski tečaj. Otrok se nij pustil pregovorjati, da bi doma ostal, tako mu je juha dišala, ker je doma let in den ne pokusi. Ako je bil učence nemaren ali če je kaj pregrešil, mu je učitelj za tisti den nakaznico za juho pridržal. Razume se, da se je v prvej vrsti bolj na otroke revnih starišev ozirjemat.

(„Stegnarjevih telurijev“), opisanih v našem listu, so bili gg. učitelji osem naročili, in imajo jih uže v rokah. Ako jih še kateri želi, naj se oberne naravnost na g. Moravca, strojnika v Idriji. Pride mu to ceneje, nego ako uredništvo naročila preskerbuje, kajti potem morajo naročniki dvojno poštnino plačevati.

(Javna zahvala.) Slavni odbor „Narodne šole“ v Ljubljani je uže lansko leto obilo učilnih in učnih pripomočkov našej dvorazrednej šoli nakloniti blagovolil. Baš tako tudi letošnje leto naše uboge mladine nij pozabil. Prejel je namreč 13. t. m. podpisani krajni šolski svet zopet od omenjenega zavoda 60 risank, 2 ducata svinčnikov, 1 škatljico peres, 100 lepopisnih sešitkov, 2 ducata peresnih držajev in metrične uteži (posode poslala nam je „Narodna šola“ uže lansko leto) kakor: 1 Kg., 50 Dg., 10 Dg., 1 Dg., 2 g. in 1 g. — Podpisani krajni šolski svet si toraj šteje v čast in dolžnost „Narodno šolo“ vsim šolam in krajnim šol. svetom po Slovenskem iskreno priporočevati in najtoplejši zahvalo za obilo podporo, ki je našej šoli po omenjenemu zavodu došla, izreči.

Krajni šolski svet v Planini 19. aprila 1875. Jul. Majer, predsednik.

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Učiteljska služba pri sv. Jurji na j. ž. (okraj Celje, 4razr. š.) s 600 gld. do 20. maja na kr. š. svet. Učiteljska služba v Ple-trovčah pri Celji s 440 (330) gld. in stan. do 31. maja na kr. š. svet.

Na Kranjskem: Učiteljska služba v Koroški Beli s 400 gld. do 20. m. na okr. š. svet v Radovljici. Učiteljske službe v Planini, Colu, Razdertem, Vremu, Ternji in Postojni s 400 gld. in stan. do

31. maja na okr. š. svet v Postojni. Učiteljska služba v Preserji (ljubl. okraj) s 500 gld. in stan. do 15. junija na kr. š. svet.

Premembe v učiteljskem stanu po Slovenskem.

Na Štajerskem: G. Tomaž Kunstič, (iz Šoštanja), učitelj pri sv. Ilu pri Velenji; g. Jože Gaber (iz Loke), učitelj pri sv. Petru pod Gorami.

Na Kranjskem: G. Juri Vranič, učitelj v Preserji, je dobil učiteljsko službo pri sv. Rupertu na Štajerskem.

Na Goriškem: G. J. Hrovatin, učitelj v Nabrežini; g. J. Jelšček, učitelj v Gorjanskem, g. Krapš, učitelj v Brestovici, g. M. Leban, ostane učitelj v Sežani.

Na Koroškem: G. Fr. Unterkrenter, učitelj v Naborjetu; g. Kr. Winkler, učitelj v Bistrici na Dravi.

V Istri: G. Medja (iz Senožeč), učitelj v Brezovici.

Podučiteljska služba

2—3

se razpisuje na štirirazrednej narodnej šoli v Šmarji z dohodki 480, oziroma provizorično s 360 gld. Prositelji, kateri morajo biti zmožni slovenskega in nemškega jezika, imajo svoje dostojno dokumentirane prošnje po predstavljeni šolske gospodski najdalje do 25. maja t. l. vpslati krajnemu šolskemu svetu v Šmarji pri Jelšah (St. Marein bei Erlachstein.)

Okrajni šolski svet v Šmarji

23. aprila 1875.

Predsednik: **Haas** l. r.

2 podučiteljski službi

1—2

s letno plačo od 560 gld. se imajo na štirirazredni šoli v Ljutomeru definitivno namestiti. Prositelji, kateri so slovenskega in nemškega jezika zmožni, naj do konca julija t. l. svoje prošnje vložijo.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru

dnè 7. maja 1875.

Predsednik: **Premerein**.

Prišla je na svetlo nova knjižica za slovenske učitelje in učence, namreč:

„Mala fizika“

za narodne ali ljudske šole v pogovorih.

Spisal prof. Dr. Evgen Netoliczka. Posl. Ivan Lapajue.

☛ **Cena 25 kr.** ☛

Dobiva se pri „Leykam Josefthal“ v Gradcu.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“

Za uredništvo odgovoren Dr. Lorenc. — J. M. Pajk-ova tiskarna v Mariboru.